

(S)

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. lapkričio 3 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Danguolės Bublienės (pranešėja) ir Andžej Maciejewski (kolegijos pirmininkas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės K. J. kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 30 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės K. J. ieškinį atsakovams 804-ajai daugiabučio namo savininkų bendrijai „Linksa“, akcinei bendrovei „Vilniaus šilumos tinklai“, S. K., akcinei bendrovei „Vilniaus vandenys“, T. T., A. J. ir A. J., T. R., G. R., J. G., J. M. K., J. Š., A. F., A. V., Č. B., T. S. ir Z. S. (S.), M. Č., A. Š., E. J., E. V., J. P., N. A., I. P. ir S. P. (P.), D. K., H. G., J. Š., N. D., G. J., O. D., G. A. (A.), I. R., V. S. ir V. S., V. S., O. P., D. S., J. J. ir T. J., A. F.-B. ir A. B. (B.), J. S., S. M. ir I. M. (I. M.), N. B., I. R., J. U., J. J., I. D., V. M. K., F. Č. (F. Č.), M. U., J. G., J. M., Č. P. (P.), R. S., J. S., J. M. ir G. M., Z. U. ir J. U., T. K., V. D., G. Š., A. K. ir S. K., J. J., I. Č., A. T., K. D., R. R., A. J., T. M., O. L., N. N. ir A. N. (N.), S. M. V., L. L. ir A. L. (A. L.), R. R. (R. R.), G. K., A. K. (A. K.), S. A., A. P. (A. P.), A. D. (A. D.), V. B., V. B., R. M., G. M. ir R. M., A. G., A. G., J. G. (J. G.) ir E. G. dėl žalos atlyginimo priteisimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl griežtąją atsakomybę reglamentuojančių teisės normų aiškinimo ir taikymo, kai žala padaroma vieno iš bendraturčių asmeniniam turtui dėl kitų priežasčių nei pastato dalies, valdomos bendrąja daline nuosavybės teise, sugriuvimo ar trūkumų.
2. Ieškovė prašė priteisti iš atsakovų 804-osios daugiabučio namo savininkų bendrijos „Linksa“ (toliau – ir bendrija), AB „Vilniaus šilumos tinklai“, AB „Vilniaus vandenys“ bei visų gyvenamojo namo (duomenys neskelbtini) butų savininkų 10 991,55 Eur nuostolių atlyginimo, 1258,79 Eur kelionės išlaidų ir bylinėjimosi išlaidų atlyginimą, įpareigoti 804-ąją daugiabučio namo savininkų bendriją „Linksa“ teismo priteistas sumas surinkti iš atsakovų ir išmokėti ieškovei.
3. Ieškovė nurodė, kad 2019 m. lapkričio 22 d. ji gavo pranešimą apie tai, jog dėl galimai jos bute (duomenys neskelbtini) trūkusio vamzdžio į daugiabučio namo rūšį teka vanduo. Ieškovės sutuoktinis, atvykęs į Lietuvą, rado nuotekomis užlietą butą. Šis faktas užfiksuotas UAB „Grinda“ 2019 m. lapkričio 29 d. pažymoje ir 804-osios daugiabučio namo savininkų bendrijos „Linksa“ 2019 m. lapkričio 24 d. pažymoje. UAB „Grinda“ nurodė, kad butas, esantis (duomenys neskelbtini), buvo užpildytas nuotekomis dėl to, kad rūsyje buvo užsikimšęs bendrojo naudojimo nuotekų vamzdis. Dėl buto užpylimo ieškovė patyrė 12 250,34 Eur žalos: ieškovės vyrui teko kelis kartus skristi į Lietuvą, skrydžių iš Anglijos į Lietuvą bilietai kainavo 374,65 Eur, automobilio statymas Lutono oro uoste – 74,14 Eur, atvykimas iš Kauno oro uosto į Vilnių – 10 Eur, patirtos žalos dydžio nustatymas – 300 Eur, išlaidos teisei pagalbai apmokėti ikiteisminiame procese – 500 Eur, žala butui ir jame buvusiems daiktams – 10 991,55 Eur.
4. Ieškovė pažymėjo, kad daugiabučio namo (duomenys neskelbtini) butų ir kitų patalpų savininkai yra įkūrę bendriją bendrojo naudojimo objektams administruoti. Bendrojo naudojimo nuotekų vamzdis priklauso visiems daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkams. Šie bendrojo naudojimo objektai turėjo būti prižiūrimi taip, kad jų pažeidimai ar naudojimo sutrikimai nesukeltų žalos. Bendrija nebuvo paskyrusi daugiabučio namo techninio prižiūrėtojo, todėl nebuvo tinkamai užtikrintas bendrojo naudojimo objektų funkcionavimas, nevykdomas statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 nurodytas namo būklės vertinimas objektų patikrinimas ir priežiūra. Ieškovė nurodė ir tai, kad bendraturčiai įgyvendina savo bendrosios dalinės nuosavybės teises per bendriją, todėl turto administratorė gali pastato butų ir kitų patalpų savininkams paskirstyti mokėtiną sumą, ją surinkti ir taip atsiskaityti su ieškove.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

5. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2021 m. birželio 4 d. sprendimu ieškinį atmetė.
6. Teismas nurodė, kad daugiabučio namo patalpų savininkai yra tinkami pagal pareikštą reikalavimą atsakovai šioje civilinėje byloje. Dangiabutis gyvenamasis namas yra vientisas nekilnojamojo turto objektas (turintis vieną unikalų numerį ir adresą), o daugiabučio namo inžineriniai tinklai priklauso patalpų savininkams bendrosios dalinės nuosavybės teise. Dėl to šiuo atveju sprendžiant žalos atlyginimo klausimą neturi teisinės reikšmės aplinkybė, kad dalis atsakovų naudojami skirtingais vamzdžio stovais.

7. Teismas nustatė, kad kanalizacijos avarija įvyko dėl užsikimšusio bendrojo naudojimo kanalizacijos vamzdžio, kuris bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso šio daugiabučio namo butų savininkams, o šie bendrosios dalinės nuosavybės teises įgyvendina per bendriją. Teismas konstatavo, kad byloje neįrodyti bendrojo naudojimo objekto (kanalizacijos vamzdžio) trūkumai. Ieškovei tenka pareiga įrodyti visų įstatyme nustatytų civilinės atsakomybės būtinųjų sąlygų atsakovų deliktinei atsakomybei taikyti egzistavimą, ji šių sąlygų neįrodė, todėl teismas padarė išvadą, kad atsakovams netaikytina atsakomybė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 6.266 straipsnio 1 dalies pagrindu.
8. Teismas pripažino, kad patalpų užliejimo metu bendrija buvo atsakinga už viso pastato bendrojo naudojimo objektų priežiūrą (eksploatavimą). Patalpos užlietos dėl užsikimšusio bendrojo naudojimo kanalizacijos vamzdžio (kai avarinė tarnyba išvalė kanalizacijos vamzdį, šis tapo pralaidus ir daugiau neužsikimšo). Teismas pažymėjo, kad bendrija dar iki avarijos buvo pakeitusi vamzdį, tačiau nepateikė įrodymų, patvirtinančių, jog iki kanalizacijos vamzdžio avarijos (2019 m. lapkričio 21 d.) atliko daugiabučio namo bendrojo naudojimo kanalizacijos vamzdžio priežiūrą, t. y. nepateikė vamzdinių apžiūros, atliktų darbų aktų, namo techninės priežiūros žurnalo ištraukų, pagal kuriuos būtų aiškūs atlikti periodiniai patikrinimai, jų atlikimo eiga, atlikimo poreikis. Taigi bylos duomenimis nepatvirtinta, kad bendrija vykdė daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų priežiūrą, nors ji, kaip namo bendrojo naudojimo objektų administratorė, turėjo pareigą pagal tuo metu galiojusio STR 1.07.03.2017 85, 96 punktų nuostatas atlikti bendrojo naudojimo vamzdinių priežiūrą ir pagal poreikį atlikti remonto ar keitimo darbus net ir nesant namo bendraturčių sutikimo. Dėl to teismas pritarė ieškovės argumentams, kad bendrija tinkamai (rūpestingai) nevykdė savo, kaip daugiabučio gyvenamojo namo administratorės, pareigų.
9. Tačiau teismas nurodė, kad byloje nepateikta įrodymų, patvirtinančių, jog būtent bendrijos neteisėti veiksmai (jai kaip daugiabučio namo administratoriui tenkančių pareigų prižiūrėti daugiabučio namą nevykdymas) sukėlė žalą, t. y. kad būtent dėl bendrijos neveikimo buvo užpildytos ieškovės patalpos. Nepateikta duomenų, patvirtinančių, kad bendrija iki avarijos būtų gavusi pranešimus apie bendrojo naudojimo nuotekų vamzdžio netinkamą būklę, iki to būtų įvykę panašaus pobūdžio avarijos. Atkreiptas dėmesys į tai, kad bendrija nedelsdama lokalizavo ir likvidavo daugiabučio namo bendrojo naudojimo nuotekų vamzdyne kilusią avariją; vėliau panašaus pobūdžio avarijos nebeprisikartojė. Teismo vertinimu, avarija įvyko dėl vamzdžio vienkartinio užsikimšimo. Byloje neįrodyta ir tai, kad avarija įvyko dėl bendraturčių neteisėtų veiksmų ar jų neveikimo. Dėl to teismas nusprendė, kad šiuo atveju neįrodyta, jog žalos atsiradimą nulėmė bendrijos neteisėti veiksmai (neveikimas). Kadangi neįrodytas priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų (neveikimo) ir atsiradusios žalos, tai teismas nepasisakė dėl kitų civilinės atsakomybės pagrindų. Taigi teismas atmetė ieškinio reikalavimus patalpų savininkams, o atmetęs turtinį reikalavimą dėl žalos atlyginimo, atmetė ir išvestinį reikalavimą bendrijai.
10. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal ieškovės apeliacinį skundą, 2021 m. lapkričio 30 d. nutartimi Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. birželio 4 d. sprendimą paliko nepakeistą.
11. Kolegija nustatė, kad ieškovė yra buto (duomenys neskelbtini) savininkė; 2019 m. lapkričio 21 d. buvo užlietas ieškovės butas; UAB „Grinda“ 2019 m. lapkričio 24 d. pažyma patvirtinta, kad butas užlietas užsikimšus magistraliniam nuotekų vamzdžiui (nuotekos išsiveržė per bute esantį klozetą ir vonią), o avarinė situacija likviduota per pravažą rūsyje atlikus bendrojo nuotekų stovo valymą; bendrijos „Linksa“ 2019 m. lapkričio 21 d. statinio apžiūros akte nurodyta, jog dėl tekantčio per lubas vandens buvo atlikta namo (duomenys neskelbtini) rūsio apžiūra, jos metu nustatyta, jog vanduo į rūšį per lubas teka iš buto (duomenys neskelbtini).
12. Teismas nurodė, kad nors avarija įvyko dėl užsikimšusio bendrojo naudojimo kanalizacijos vamzdžio, kuris bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso šio daugiabučio namo butų savininkams, šiuo atveju atsakovams pagrįstai netaikyta atsakomybė [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalies pagrindu. Dėl to būtent ieškovei tenka pareiga įrodyti visas įstatyme nustatytas civilinės atsakomybės būtinąsias sąlygas taikyti atsakovams deliktinę atsakomybę.
13. Ieškovė, įrodinėdama atsakovų deliktinę atsakomybę, teigė, kad butų ir kitų patalpų savininkai, veikdami per bendriją, neužtikrino STR 1.07.03.2017 reikalavimų, 2019 m. lapkričio mėnesį nebuvo patikrinta nuotekų vamzdžio, nepaskirtas šių vamzdinių techninis prižiūrėtojas. Bendrijos pasirinkta techninė prižiūrėtoja UAB „Sobelija“ 2020 m. rugpjūčio 5 d. konstatavo nuotekų vamzdžio nusidėvėjimą, taip pat nurodė, kad nuotekų stovas užsikimšo dėl butų ir kitų patalpų savininkų kaltės (į nuotekų sistemą įmestų netirpių medžiagų). 2020 m. rugpjūčio 5 d. statinio apžiūros akto priede esančios nuotraukos, palyginti jas su antstolio 2020 m. rugpjūčio 21 d. faktinių aplinkybių konstatavimo protokolo fotofiksacija, leidžia pripažinti, kad nuotekų vamzdis, kuriam užsikimšus buvo užlietas ieškovės butas, pakeistas 2020 m. rugpjūčio 5 d. – 2020 m. rugpjūčio 21 d. laikotarpiu, taigi iki to laiko jis buvo nusidėvėjęs. Atsakovė bendrija teigė, tą patvirtino ir liudytojas V. Bugajevs bei pripažino pirmosios instancijos teismas, kad dar iki avarijos stovas buvo pakeistas nauju plastikiniu vamzdžiu. 2020 m. gruodžio 28 d. UAB „Sobelija“ atlikta neeilinė apžiūra akte nenustatė stovo pažeidimų ar kitų esminių defektų, dėl kurių galėtų būti prateikėjimų, ir padarė išvadą, jog užliejimą nulėmė netinkamos eksploatacijos pasekmės.
14. Įvertinusi byloje esančius įrodymus, kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad bendrija tinkamai nevykdė daugiabučio gyvenamojo namo administratoriaus pareigos, tačiau byloje nepateikta įrodymų, patvirtinančių, kad būtent šių pareigų nevykdymas sukėlė žalą (buvo užlietos patalpos). Kadangi vamzdis galėjo užsikimšti dėl netinkamo eksploatavimo, byloje nepateikta įrodymų, patvirtinančių kurio nors vieno konkretaus ar visų atsakovų neteisėtus veiksmus (netinkamą eksploataciją), tai kolegija pritarė išvadai, kad šiuo atveju neįrodytas priežastinis ryšys tarp bendrijos ar konkrečių namo gyventojų veiksmų (neveikimo) bei ieškovei padarytos žalos. Ieškovė neįrodė atsakovų atsakomybės dėl jai padarytos žalos sąlygų, todėl ieškinys pagrįstai atmetas.
15. Tai, kad ieškovė kitaip vertina byloje pateiktus įrodymus, kolegijos nuomone, nesudaro pagrindo abejoti pirmosios instancijos teismo išvadomis, pagrįstomis byloje esančių įrodymų visumos vertinimu.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

16. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 30 d. nutartį ir bylą grąžinti apeliacinės instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 16.1. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 dalį įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar pareigūnams visi asmenys lygūs. Tačiau teismų praktikoje ši nuostata yra pažeista, nes skirtingai teisiskai vertinamos situacijos, kai nuosavybės objektą asmuo valdo asmeninės nuosavybės teise ir kai tokį objektą valdo bendrosios dalinės nuosavybės teise. Kai asmuo daiktą valdo asmeninės nuosavybės teise, taikoma griežtoji civilinė atsakomybė (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-62/2009](#)), o kai žala padaroma dėl objekto, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančio keliems bendraturčiams, trūkumų, tai griežtoji civilinė atsakomybė netaikoma (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-123/2009). Žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais, t. y. žalą turi atlyginti kaltas dėl žalos asmuo. Tačiau pagal teismų praktiką tais atvejais, kai nuotekų vamzdžio savininkas yra konkretus asmuo, jam taikoma griežtoji civilinė atsakomybė, o kai nuotekų vamzdžio savininkai yra bendraturčių grupė, tai jiems griežtoji atsakomybė netaikoma. Tokia teismų praktika pažeidžia Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos 14 straipsnio nuostatas.
 - 16.2. Apeliacinės instancijos teismas, nustatydamas faktines aplinkybes, neanalizavo ir nevertino 2020 m. rugpjūčio 5 d. statinio apžiūros akto priedo bei UAB „Sobelija“ specialistų padarytos išvados dėl nuotekų vamzdžio užsikimšimo priežasčių. Teismas pažymėjo, kad UAB „Sobelija“ 2020 m. rugpjūčio 5 d. statinio apžiūros akte Nr. 3 nurodyta, jog pastato nuotekų ir vandens vamzdynas

nusidėvėjęs, dalis vamzdyno pakeista, ir pridėtos nuotraukos, kuriose užfiksuotas vamzdinių nusidėvėjimas. Palyginus šias nuotraukas su antstolio 2020 m. rugpjūčio 21 d. faktinių aplinkybių konstatavimo protokolo nuotraukose užfiksuotu nuotekų vamzdžiu, gana aišku, kad avarijos metu šis vamzdis buvo nusidėvėjęs (vamzdis, kuriam užsikimšus buvo užietas ieškovės butas, buvo pakeistas tik 2020 m. rugpjūčio 5–21 d.). Teismas neįvertino ir UAB „Sobelija“ 2020 m. gruodžio 28 d. neeilinės apžiūros akto, kuriame nurodyta, jog akto surašymo metu nuotekų stovo, prijungto prie ieškovės buto, būklė yra gera, tačiau nurodyta ir tai, kad jo užsikimšimą ir ieškovės buto užliejimą 2019 m. lapkričio mėn. lėmė pačių gyventojų į nuotekų sistemą metamos pašalinės medžiagos. Byloje nustatyta, kad ieškove ir jos sutuoktinis ginčo bute negyveno nuo 2016 m. ir negalėjo į šį vamzdį primesti pašalinių medžiagų. O tai leidžia daryti išvadą, kad stovo užsikimšimą lėmė kitų bendraturčių veiksmai, taip pat šio stovo nepriežiūra.

- 16.3. Teismas neįvertino ir aplinkybės, kad UAB „Sobelija“ sutartį su bendrija dėl nuolatinės priežiūros pasirašė tik 2020 m. gruodžio 28 d., taigi iki šio laikotarpio bendrija nesilaikė STR 1.07.03:2017 reikalavimų, ilgą laiką neužtikrino bendrojo naudojimo objektų techninės priežiūros. Neįvykdžius teisės aktais priskirtos pareigos vykdyti techninę nuotekų vamzdinių priežiūrą ir esant nusidėvėjusiam vamzdynui, vamzdžiai gali užsikimšti tiek dėl pašalinių objektų įmetimo į nuotekų vamzdį, tiek dėl rūdžių, kurios plastiko vamzdžiais lengvai pašalinamos, ir kitų objektų strigimo ketaus vamzdžiuose. Teismas, netaikydamas šioje byloje [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalies, rėmėsi teismų praktikoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 13 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-80-611/2016](#); 2009 m. kovo 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#)) pateiktais aiškinimais, nors ši praktika suformuota taikant STR 1.12.05:2010, t. y. teisės aktą, kuris vėliau buvo pakeistas. Šiuo atveju ieškove yra nuotekų vamzdinių bendraturtė, todėl, privalėdama įrodyti kitų bendraturčių kaltę (kas būtent iš nuotekų vamzdžių besinaudojančių asmenų sumetė į vamzdį netinkamas medžiagas), praranda galimybę gauti žalos atlyginimą. Kadangi butų ir kitų patalpų savininkai savo teises valdant bendrąją dalinę nuosavybę įgyvendina per bendriją, tai [CK 4.76](#) straipsnio pagrindu kiekvienas bendraturtis proporcingai savo daliai atsako tretiesiems asmenims pagal prievolės, susijusias su bendru daiktu. STR 1.07.03:2017 10.3 punkto pagrindu bendrija yra bendrojo naudojimo objektų valdytoja. Atsakovai neįvykdė įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytos pareigos, pažeidė bendro pobūdžio pareigas elgtis atidžiai ir rūpestingai. Žalos padarymo faktas ir jos dydis įrodytas dokumentiniais įrodymais, yra priežastinis ryšys tarp nuotekų vamzdinių nepriežiūros, nusidėvėjusių vamzdžių nekeitimo naujais, pašalinių medžiagų metimo į nuotekų vamzdį ir kilusios žalos ieškovei. Taigi atsakovai kalti dėl atsiradusios žalos, todėl privalo ieškovei atlyginti žalą.
17. Atsakovė UAB „Vilniaus vandenys“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo ieškovės kasacinį skundą atmesti. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 17.1. Teismų praktikoje nėra teisės normų aiškinimo prieštaravimo. Kasacinio teismo išaiškinta, kad pastato bendraturčiai yra atsakingi už žalą be kaltės [CK 6.266 straipsnio](#) pagrindu tretiesiems asmenims. Tačiau tuo atveju, kai žalos vienam iš bendraturčių padaryta dėl pastato, esančio bendrąja daline nuosavybe, defekto, [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos ir žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais ([CK 6.263, 6.246–6.249](#) straipsniai) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#)). Nuotekų avarija įvyko dėl užsikimšusio bendrojo naudojimo kanalizacijos vamzdžio, bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausančio šio daugiabučio namo butų savininkams, kurie bendrosios dalinės nuosavybės teises įgyvendina per bendriją. Teismas pagrįstai paskirstė įrodinėjimo našta, nurodydamas, jog dėl to, kad atsakovams netaikytina atsakomybė [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalies pagrindu, būtent ieškovei tenka pareiga įrodyti visas įstatyme nustatytas būtinais atsakomybės sąlygas.
- 17.2. Atsakovė pažymėjo, kad kasacinis teismas nagrinėja tik teisės klausimus, todėl išsamiau nepasisakė dėl ieškovės argumentų, susijusių su įrodymų vertinimu.
18. Atsakovė AB „Vilniaus šilumos tinklai“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti ieškovės kasacinį skundą ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. lapkričio 30 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 18.1. Nagrinėjamos bylos aplinkybės skiriasi nuo ieškovės nurodomų teismo nutarčių: Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#) faktinės aplinkybės iš esmės sutampa su nagrinėjamos bylos faktinėmis aplinkybėmis (teismas sprendė žalos atlyginimo nukentėjusiam asmeniui klausimą, kai žala kilo šiukšlėms užkimšus lietaus nuotekų vamzdį ir lietaus vandeniui pradėjus kauptis terasoje bei užliejus apačioje esantį butą). Minėtoje nutartyje išaiškinta, kad kai žalos padaryta vienam iš bendraturčių dėl pastato dalies, valdomos bendrąja daline nuosavybės teise, defekto, [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos. Žalą turi atlyginti kaltas dėl žalos asmuo, remiantis bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais ([CK 6.263, 6.246–6.249](#) straipsniai). Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 24 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-62/2009](#) faktinės aplinkybės iš esmės skiriasi nuo nagrinėjamos bylos aplinkybių (asmuo, siekdamas išvengti kelio pirmoje važiuojamosios juostos dalyje gulėjusių padangos atplaišų, užvažiojo ant akmens antroje eismo juostoje ir apgadino lengvąjį automobilį, todėl byloje buvo sprendžiamas kelio savininko (valdytojo) atsakomybės tretiesiems asmenims klausimas). [CK 6.266](#) straipsnio taikymo praktika formuojama ir vėlesnėse kasacinio teismo nutartyse. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad kai žala padaroma vienam iš bendraturčių asmeninės nuosavybės teise priklausančiai turto daliai (pavyzdžiui, butui) dėl bendrojo naudojimo objekto trūkumų, [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos – tokiu atveju žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais ([CK 6.263, 6.246–6.249](#) straipsniai).
- 18.2. Ieškove kitaip vertina tuos pačius teismo įvertintus įrodymus ir pateikia savo nuomonę dėl jų turinio, tačiau nepagrindžia, kad teismai, vertindami įrodymus, būtų pažeidę teisės normas ar netinkamai jas taikę. Skunde nurodomas fakto aplinkybių tyrimas nėra kasacijos dalykas (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (toliau – ir [CPK](#)) 353 straipsnio 1 dalis).
19. Atsakovė 804-oji daugiabučio namo savininkų bendrija „Linksa“ atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti ieškovės kasacinį skundą ir Vilniaus apygardos teismo 2021 m. lapkričio 30 d. nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 19.1. Kasacinio teismo nutartyse pateikti išaiškinimai taikytini tik tomis byloms, kurių faktinės aplinkybės iš esmės sutampa. Ieškovės nurodytoje byloje [Nr. 3K-3-62/2009](#) suformuluotais išaiškinimais teismas šioje byloje nesirėmė. Civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#) žala padaryta ir trečiojo asmens butas užietas dėl netinkamo terasos ir sienos sandūros hidroizoliacinio sluoksnio įrengimo, šio konstrukcijos elemento neefektyvumo. Minėtoje byloje kasacinis teismas pažymėjo, kad tuo atveju, kai žala yra nulenta pastato dalies, valdomos bendrosios dalinės nuosavybės teise, o ne vieno iš bendraturčių asmenine nuosavybės teise, defekto, tai atsiradusią žalą turi atlyginti kaltas dėl žalos asmuo. Nė vienoje bylų žala nebuvo nulenta asmeninės nuosavybės teise valdomo daikto defekto, todėl nėra pagrindo teigti, kad išaiškinimai skiriasi. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad kai žala padaroma vienam iš bendraturčių asmeninės nuosavybės teise priklausančiai turto daliai (pavyzdžiui, butui) dėl bendrojo naudojimo objekto trūkumų, [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos – tokiu atveju žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais. Ieškove kartu yra ir bendrojo naudojimo nuotekų vamzdžio, kuris užsikimšo, bendraturtė. Ieškove klaidingai nuosavybės teisės objektą, valdomą asmeninės nuosavybės teise, tapatina su objektu, kuris yra bendrojo naudojimo ir priklauso bendraturčių grupei. Šiuo atveju, sprendžiant civilinės atsakomybės už kilusią žalą įgyvendinant bendrojo naudojimo objekto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisės taikymo klausimą, iš esmės skiriasi tokiam bendram objektui įtaką galinčių daryti asmenų ratas ir apimtis.
- 19.2. Apeliacinės instancijos teismas teisingai taikė materialiosios teisės normas ginčo santykiams. Sprendžiant dėl atsakomybės pagal [CK 6.266](#) straipsnį, kurį prašė taikyti ieškove, kiekvienu atveju būtina nustatyti, kad žala atsirado dėl statinio, įrenginio ar kitokių konstrukcijų trūkumų. Kadangi byloje neįrodyti bendrojo naudojimo objekto (nuotekų vamzdžio) trūkumai, tai pagrįstai netaikytas [CK 6.266](#) straipsnis.
- 19.3. Kasacinis teismas išsamiai neargumentuoja įvardyto proceso teisės normų pažeidimo. Teismai teisingai nustatė faktinę aplinkybę,

kad bendras nuotekų stovas (jo dalis rūsyje) buvo pakeistas nauju vamzdžiu ir atnaujintas dar iki avarijos. Dėl to kasacinio skundo teiginiai vertintini kaip deklaratyvūs. Ieškovė nepateikė įrodymų, kad avariją nulėmė būtent bendrijos kaip bendrojo naudojimo objektų valdytojos pareigų nevykdymas, todėl teismas pripažino, kad neįrodytas priežastinis ryšys. Pažymėta ir tai, kad nuotekų vamzdžiu, kuris užsikimšo, naudojasi tik trylika butų, todėl kitų butų, kurie neprijungti prie šio stovo, savininkams negali kilti atsakomybė dėl buto užliejimo.

- 19.4. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#), 2015 m. gruodžio 4 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-634-248/2015](#) nėra vadovaujama ieškovės nurodytu STR 1.12.05.2010, todėl jos teiginys, kad paminėtose kasacinio teismo nutartyse suformuota praktika šiai bylai negali būti taikoma, nėra pagrįstas ir teisingas. Be to, statybos techniniai reglamentai STR 1.12.05.2010, STR 1.07.03.2017 nustato daugiabučių gyvenamųjų namų techninės priežiūros privalomuosius reikalavimus ir kaip poįstatyminiai teisės aktai negali iš esmės pakeisti [CK](#) reglamentuotų civilinės atsakomybės už žalą padarymą taikymo taisyklių, nulemti jų taikymo.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl griežtosios atsakomybės taikymo daugiabučio namo savininkų bendrijai ir bendrojo naudojimo objekto bendraturčiams (būtų savininkams), kai žala padaroma vieno iš bendraturčių asmeniniam turtui dėl kitų priežasčių nei pastato dalies, valdomos bendrąja daline nuosavybės teise, sugriuvimo ar trūkumų

20. Ieškovė kasaciniame skunde teigia, kad teismas netinkamai aiškino ir taikė [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalies nuostatą, nepripažino jos, kaip žalą patyrusio asmens, teisės reikšti reikalavimą šiuo pagrindu bendrijai ir bendrojo naudojimo objektų bendraturčiams; nepagrįstai konstatavo ieškovei pareigą įrodyti visas civilinės atsakomybės taikymo sąlygas. Ieškovės nuomone, teismų praktika griežtosios atsakomybės taikymo klausimu nepagrįstai formuojama atsižvelgiant į nuosavybės teisės pagrindą, t. y. kai asmuo daiktą valdo asmeninės nuosavybės teise, taikoma griežtoji atsakomybė, o kai žala padaroma dėl objekto, priklausančio keliems bendraturčiams bendrosios dalinės nuosavybės teise, trūkumų, griežtoji atsakomybės netaikoma. Tokia praktika iš esmės pažeidžiamas asmenų lygybės prieš įstatymą principas.
21. Civilinė atsakomybė atsiranda tais atvejais, jeigu įpareigotas asmuo kaltas, išskyrus įstatymų arba sutarties nustatytus atvejus, kuriais civilinė atsakomybė kyla be kaltės ([CK 6.248 straipsnio](#) 1 dalis). Kalte paremtos atsakomybės šimtis – griežtoji atsakomybė, t. y. atvejai, kai atsakomybė kyla nesant žalą padariusio asmens kaltės. Griežtosios atsakomybės tikslas – užtikrinti socialinį teisingumą ir sulaukyti potencialius pažeidėjus nuo beatodairiško elgesio bei galimų nuostolių, priverčiant juos būti kur kas apdairesnius negu kalte pagrįstos atsakomybės atveju ir intis visų įmanomų atsargumo priemonių. Dėl šios priežasties griežtajai deliktinei atsakomybei pirmenybė teikiama, kai dėl tam tikros veiklos patiriamai nuostoliai negali būti pašalinti arba sumažinti laikantis reikiamo atsargumo. Tai reiškia, kad griežtoji deliktinė atsakomybė kyla tik tuomet, kai veikla yra neįprastai pavojinga.
22. Vienas iš [CK](#) nustatytos griežtosios deliktinės atsakomybės atvejų – statinių savininko (valdytojo) atsakomybė. Pagal [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalį žalą, padarytą dėl pastatų, statinių, įrenginių ar kitokių konstrukcijų, įskaitant kelius, sugriuvimo ar dėl kitokių jų trūkumų, privalo atlyginti šių objektų savininkas (valdytojas). Tai reiškia, kad šiai normai taikyti būtina nustatyti įstatyme nurodyto objekto, kuris sugriuvo ar turėjo kitokių trūkumų, valdymo faktą, žalos asmeniui padarymą ir objekto sugriuvimo ar kitokių trūkumų bei padarytos žalos priežastinį ryšį, tačiau nenustatyti netaikyti statinio savininko (valdytojo) veiksmai ir jo kaltė (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-80-611/2016](#) 24 punktą).
23. Sprendžiant dėl atsakomybės pagal [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatas, kiekvieno atveju būtina nustatyti, kad žala atsirado dėl statinio trūkumo. Įstatymų leidėjas nepateikia statinių trūkumų ar jų sugriuvimo sąvokų reikšmės. Kasacinis teismas, pasisakydamas dėl tokio statinio trūkumų, yra pažymėjęs, jog griežtoji atsakomybė taikytina tik konstatavus, kad žala padaryta dėl objekto ar jo atskirų dalių (konstrukcijų) sugriuvimo, kitokių trūkumų (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. gruodžio 28 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-508-219/2017](#), 35 punktas). Kasacinio teismo praktikoje statinio trūkumais pripažįstama, pavyzdžiui, netinkamos kokybės stogo danga (nesandarūs stogas) (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. spalio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-563-687/2015](#)); atidengtas priešgaisrinio vandens rezervuaro šulinys (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-238/2010](#)); kt. Kai žala padaroma ne dėl statinių sugriuvimo ar trūkumų, bet dėl kitų priežasčių (dėl daugiabučio name užsikimšusio vamzdžio užliejus vieną iš butų ir sugadinus ten buvusį kilnojamąjį turtą), griežtoji deliktinė atsakomybės netaikoma (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gegužės 18 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-206-701/2018](#) 35–36 punktus).
24. [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos įtvirtina bendrąją taisyklę, kad už statinio trūkumų sukeltą žalą be kaltės atsako jo savininkas, t. y. asmuo, kuris statinį valdo nuosavybės teise ([CK 4.37 straipsnis](#)). Kai statinys, dėl kurio trūkumų atsirado žala, nuosavybės teise priklauso vienam savininkui, jis pagal [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatas atsako vienasmeniškai. Daugiabučio namo savininkų bendrija negali atsakyti [CK 6.266 straipsnio](#) pagrindu kaip statinių savininkas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#)).
25. Daugiabučio namo butų ar kitų patalpų savininkai yra asmeninės nuosavybės teisės į atitinkamus butus ir kitas patalpas subjektai, taip pat visi daugiabučio namo butų ar kitų patalpų savininkai kartu yra ir viso pastato bendrojo naudojimo objektų bendraturčiai (šie objektai jiems priklauso bendrosios dalinės nuosavybės teise). Dėl to, sprendžiant žalos, padarytos dėl daugiabučio namo trūkumų, atlyginimo klausimą, svarbu tai, ar žala padaryta dėl bendrojo naudojimo objektų trūkumų, ar dėl vienam iš butų ir patalpų savininkų asmeninės nuosavybės teise priklausančio buto ar kitų patalpų trūkumų, tačiau esminė aplinkybė [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatai taikyti yra tai, kad žala padaroma tretiesiems asmenims.
26. Kai žala padaroma dėl vienam savininkui priklausančio buto ar kitų patalpų daugiabučio name trūkumų, tai šio buto (patalpų) savininkui pagal [CK 6.266 straipsnį](#) taikoma griežtoji deliktinė atsakomybė, t. y. taikomos tos pačios atsakomybės taisyklės kaip ir vienasmeniškai valdomo pastato ar statinio savininkui (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gruodžio 21 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. e3K-3-534-611/2016](#) nagrinėta atveji). Pažymėtina, kad griežtoji atsakomybė buto savininkui taikoma, kai dėl jam priklausančio buto daugiabučio name trūkumų padaroma žala tiek kitų to paties pastato butų ar patalpų savininkams, tiek ir tretiesiems asmenims. Kai žala tretiesiems asmenims padaroma dėl bendrojo naudojimo objektų trūkumų, taip pat taikoma griežtoji deliktinė atsakomybė, t. y. daugiabučio namo

(pastato) bendraturčiai atsakingi tretiesiems asmenims už žalą be kaltės [CK 6.266 straipsnio](#) pagrindu.

27. Tačiau tais atvejais, kai žala dėl bendrojo naudojimo objekto trūkumų padaroma vienam iš bendraturčių asmeninės nuosavybės teise priklausančiai turto daliai (butui), [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad tokiu atveju žala atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais, t. y. žalą turi atlyginti kaltas dėl žalos asmuo ([CK 6.263, 6.246–6.249](#) straipsniai). Taigi bendrojo naudojimo objektų bendraturčiams griežtoji deliktinė atsakomybė kyla tik dėl tretiesiems asmenims padarytos žalos ir netaikytina daugiabučio namo butų savininkų tarpusavio atsakomybės klausimams spręsti.
28. Teisėjų kolegija, remdamasi pirmiau nurodytu teisiniu reguliavimu ir jį aiškinančia kasacinio teismo praktika, daro išvadą, kad ieškovė nepagrįstai teigia, jog griežtosios atsakomybės taikymas priklauso nuo žalos padariusio daikto savininko nuosavybės teisės įgyvendinimo būdo.
29. Už statinio trūkumais sukeltą tretiesiems asmenims žalą nesant daikto savininko kaltės atlygina tiek vienasmeniškai nuosavybės teise valdantis statinį asmuo, tiek ir daiktą bendrosios dalinės nuosavybės teise valdantys asmenys, kai žala padaroma dėl bendrojo naudojimo objektų trūkumų (dėl objekto ar jo atskirų dalių (konstrukcijų) sugriuvimo, kitokių trūkumų). Tačiau kai žalą patyręs asmuo kartu yra ir vienas iš pastato, dėl kurio trūkumų padaryta žala, bendraturčių, griežtoji atsakomybė netaikytina ir žalos patyręs asmuo turi teisę prašyti žalos atlyginimo bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais.
30. Teisėjų kolegijos vertinimu, nėra teisinio pagrindo daugiabučio namo butų savininkų tarpusavio atsakomybei, kai žala padaryta dėl visiems butų savininkams priklausančio bendrojo naudojimo objekto netinkamos priežiūros ar naudojimo, taikyti griežtosios atsakomybės taisyklės. Pirmą, toks griežtosios atsakomybės atvejis nėra nurodytas įstatymu ir nėra pagrindo [CK 6.266](#) straipsnį aiškinti plačiai, kaip apimančią ir daugiabučio namo butų savininkų tarpusavio santykius dėl bendrojo naudojimo objekto padarytos žalos atlyginimo. Antra, viena svarbiausių griežtosios atsakomybės savybių yra įrodinėjimo naštos perkėlimo atsakingam asmeniui efektas. Todėl ji yra nustatoma išimtiniais atvejais įvertinus valdomo objekto ypatumus ir su juo susijusias rizikas (šios nutarties 21 punktą). Tačiau griežtosios atsakomybės nėra pagrindo taikyti, kai sprendžiamas bendraturčių tarpusavio atsakomybės klausimas. Pažymėtina, kad analogiškai sprendžiamas, pavyzdžiui, ir didesnio pavojaus šaltinio valdytojų tarpusavio atsakomybės klausimas ([CK 6.270](#) straipsnio 5 dalis). Daugiabučio namo butų savininkus dėl bendrojo objekto sieja ta pati visiems bendraturčiams vienodai taikoma pareiga rūpintis bendrojo naudojimo objektais. Nepriklausomai nuo to, kad jos įgyvendinimo apimtis gali skirtis atsižvelgiant į turimą bendrosios nuosavybės dalį, pareigos turinys išlieka tas pats. Todėl bendraturčių tarpusavio santykiuose nėra tos objektyvios būtinybės, kuri lemtų poreikį vienių bendraturčių interesus saugoti labiau nei kitų. Pats savaime žalos vienam iš bendraturčių padarymo faktas nepagrindžia žalą patyrusio bendraturčio interesų apsaugos išskirtinumo ir būtinumo taikyti bendraturčiams griežtąją atsakomybę. To nepagrindžia ir aplinkybė, jog galimai bendraturčiui, kuris patyrė žalos, gali būti sudėtinga įrodyti konkretaus bendraturčio veiksmų neteisėtumą, nes lygiai taip pat gali būti sudėtinga ir kitiems bendraturčiams paneigti savo veiksmų neteisėtumą.
31. Nagrinėjamu atveju teismų nustatyta, kad, užsikimšus bendrojo naudojimo nuotekų vamzdžiui, kuris bendrosios dalinės nuosavybės teise priklauso visiems daugiabučio namo butų savininkams, įvyko avarija ir buvo užlietas ieškovei priklausančias butas bei sugadintas jai priklausančias bute buvęs turtas. Taigi byloje nėra ginčo dėl to, kad žala padaryta ne dėl bendraja daline nuosavybės teise valdomo daikto sugriuvimo ar jo trūkumų, be to, ji padaryta ne trečiajam asmeniui, o vienam iš bendraturčių asmeninės nuosavybės teise priklausančiai turto daliai (ieškovės butui). Daugiabučio namo savininkų bendrija nėra bendrojo naudojimo objektų savininkė, todėl ji taip pat negali atsakyti [CK 6.266 straipsnio](#) pagrindu. Tokios aplinkybės sudarė pagrindą apeliacinės instancijos teismui pripažinti, kad toks įvykis neatitinka [CK 6.266 straipsnio](#) 1 dalyje reikalaujamų taikyti sąlygų. Dėl to žalos iš atsakovų (tiek bendrijos, tiek ir visų bendrojo naudojimo objekto savininkų ar vieno iš jų) atlyginimas galėjo būti priteistas tik ieškovei įrodžius visas tokios atsakomybės sąlygas.
32. Ieškovė reikalavimą priteisti žalos atlyginimą reikšė ir bendrijai, ir visiems namo bendrojo naudojimo objektų bendraturčiams, teigdamą, kad butų ir kitų patalpų savininkai, veikdami per bendriją, neatliko nuotekų vamzdžio patikros, jų tinkamai neprižiūrėjo, iki 2019 m. nebuvo šių vamzdžių techninio prižiūrėtojo. Apeliacinės instancijos teismas, pritardamas pirmosios instancijos teismo išvadai, pripažino, kad bendrija tinkamai (rūpestingai) nevykdė daugiabučio gyvenamojo namo administratoriaus pareigų: iki avarijos neatliko periodinių patikrinimų, praplovimų ar pan. Tačiau vien tokių veiksmų konstatavimas nesudarė pagrindo taikyti šiai atsakovei deliktinę atsakomybę. Bylos įrodymais nepatvirtinta, kad avarijos priežastis nulėmė būtent bendrijos kaip daugiabučio namo administratorės pareigų prižiūrėti daugiabutį namą nevykdymas. Byloje nepateikta duomenų, patvirtinančių, kad bendrija iki avarijos būtų gavusi pranešimų apie netinkamą bendrojo naudojimo nuotekų vamzdžio būklę, iki to įvykusias panašaus pobūdžio avarijas. Bylos duomenimis patvirtinta, kad nuotekų vamzdis dar iki avarijos buvo pakeistas nauju, tai buvo vienkartinis vamzdžio užsikimšimas netinkamomis medžiagomis, nulėmtas netinkamos jo eksploatacijos. Be to, likvidavus avariją, dėl kurios buvo užlietas ieškovės butas, užpylimai nesikartojo. Taigi teismų pagrįstai konstatuota, kad byloje nebuvo įrodytas priežastinis ryšys tarp bendrijos veiksmų (neveikimo) vykdant nuotekų vamzdžio priežiūrą bei ieškovei padarytos žalos ([CK 6.247 straipsnis](#)).
33. Pažymėtina ir tai, kad aplinkybė, jog nuotekų stovas užkimštas netinkamomis medžiagomis, objektyviai rodo, jog bendraturčiai neįvykdė Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijų įstatymo 21 straipsnio 3 dalies 1 punkte nustatytos butų ir kitų patalpų (pastatų) savininkams pareigos tausoti, tinkamai naudoti ir prižiūrėti bendrojo naudojimo objektus. Tačiau byloje nebuvo įrodinėjamos aplinkybės, kas konkrečiai ir kaip, koku būdu užkimšo nuotekų vamzdį, taigi neįrodyta, kad nuotekų vamzdis galėjo būti užkimštas dėl kurio nors vieno konkretaus ar kelių atsakovų veiksmų. Nesant nustatytų aplinkybių, kurios patvirtintų kitų konkrečių namo gyventojų neteisėtų veiksmų (netinkamą nuotekų vamzdžio eksploataciją), nebuvo patvirtinta nė viena sąlygų visų gyvenamojo namo bendraturčių ar jų dalies deliktinei atsakomybei kilti ([CK 6.245, 6.263](#) straipsniai). Ieškovei neįrodžius atsakovų deliktinės atsakomybės dėl jai padarytos žalos sąlygų, teismas pagrįstai atmetė ieškinį.
34. Ieškovės kasaciniame skunde įvardijama kasacinio teismo praktikos griežtosios civilinės atsakomybės klausimu nevienodumo problema, tačiau teisėjų kolegija tokį kasacinio skundo argumentą atmeta kaip nepagrįstą. Ieškovės nurodytoje Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 17 d. nutartyje civilinėje byloje [Nr. 3K-3-123/2009](#) buvo nagrinėjama teisinė situacija, kai dėl šiukšlėmis užsikimšusio lietaus nuotekų vamzdžio terasoje ėmė kauptis lietaus vanduo ir dėl to buvo užlietas po terasą esantis butas bei padaryta vieno iš bendraturčių asmeniui turtui žalos. Draudimo įmoką išmokėjęs draudikas siekė žalos atlyginimo iš buto, kuriame yra terasa, savininko, daugiabučio namo savininkų bendrijos ir techninio prižiūrėtojo. Bylą nagrinėję teismai padarė išvadą, kad žalos padaryta vienam iš bendraturčių dėl bendrojo naudojimo objektų trūkumų, kurie nesusiję su bendrųjų konstrukcijų defektais. Minėtoje byloje išaiškinta, kad pagal [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatas

pastato bendraturčiai atsako be kaltės tretiesiems asmenims, bet vienam iš bendraturčių atsakomybė kyla tik įrodžius visas sąlygas taikyti deliktinę atsakomybę. Taigi kai žalos padaryta vienam iš bendraturčių dėl pastato dalies, valdomos bendrosios dalinės nuosavybės teise, defekto, [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatos netaikytinos, o žala tokiu atveju atlyginama bendraisiais žalos atlyginimo pagrindais.

35. Teisėjų kolegija pažymi, kad apeliacinės instancijos teismas, sprenddamas dėl griežtosios atsakomybės nuostatų taikymo nagrinėjamoje byloje, pagrįstai rėmėsi šioje nutartyje pateiktu aiškinimu, nes nurodytos bylos aplinkybės iš esmės panašios į nagrinėjamos bylos aplinkybes.
36. Ieškovės nurodomos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 24 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-62/2009](#) aplinkybės iš esmės skyrėsi tiek nuo pirmiau nurodytos, tiek nuo nagrinėjamos bylos aplinkybių: byloje buvo sprendžiamas kelio savininko (valdytojo) atsakomybės be kaltės klausimas dėl tretiesiems asmenims padarytos žalos atlyginimo. Kasacinis teismas konstatavo byloje esant galimybę taikyti [CK 6.266](#) straipsnio nuostatą, nes objekto savininkas padarė žalos trečiajam asmeniui, o griežtosios civilinės atsakomybės taikymui pakanka objektyvaus daikto su trūkumais valdymo fakto. Teisėjų kolegijos nuomone, nurodytoje byloje sprendta teisinė situacija nesudaro pagrindo pripažinti, jog teismų praktika dėl griežtosios atsakomybės taikymo yra nenuosekli ir dviprasmiška.
37. Teisėjų kolegija, remdamasi išdėstytais argumentais, konstatuoja, kad nagrinėjamoje byloje apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė [CK 6.266 straipsnio](#) nuostatą, tinkamai vadovavosi teismų praktika dėl griežtosios atsakomybės taikymo, nenustatęs faktinių aplinkybių, patvirtinančių civilinės atsakomybės sąlygas, tinkamai taikė [CK 6.245–6.249](#) straipsnių nuostatas. Dėl to kasacinio skundo argumentai dėl griežtosios atsakomybės taikymo ir nukrypimo nuo teismų praktikos atmestini kaip nesudarantys pagrindo pakeisti ar panaikinti apeliacinės instancijos teismo procesinį sprendimą.

Dėl kitų kasacinio skundo argumentų

38. Ieškovė kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas neanalizavo ir nevertino statinio apžiūros akto priedo, UAB „Sobelija“ specialistų padarytos išvados dėl nuotekų vamzdžio užsikimšimo priežasčių; nurodo, jog byloje esančiais duomenimis pagrindžiama išvada, kad yra atsakovų kaltė dėl stovo užsikimšimo. Teisėjų kolegija pripažįsta šį argumentą nepagrįstą.
39. Teisėjų kolegija pažymi, kad, vykdydamas kasacijos funkciją, kasacinis teismas bylos faktų nenustato, o yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių ([CPK 353 straipsnio](#) 1 dalis). Jeigu kasaciniame skunde nurodomi argumentai dėl įrodinėjimą, įrodymų vertinimą reglamentuojančių proceso teisės normų pažeidimo, kasacinis teismas tik patikrina, ar bylą nagrinėję teismai, nustatydami byloje reikšmingus faktus, tinkamai taikė proceso teisės normas, ar dėl tam tikrų proceso pažeidimų galėjo būti priimtas neteisėtas ar nepagrįstas sprendimas ([CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktas) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. lapkričio 14 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-342-701/2019](#), 62 punktas).
40. Kasacinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad vien ta aplinkybė, jog kasacinis skundas buvo priimtas nagrinėti kasaciniame teisme, nereiškia, kad visi be išimties kasacinio skundo argumentai atitinka kasacijos pagrindus, dėl kurių turi pasisakyti kasacinis teismas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutartį civilinėje byloje Nr. e3K-3-215-823/2020 ir jos 50 punkte nurodytą praktiką).
41. Nagrinėjamoje byloje teisėjų kolegija nekonstatuoja ieškovės įvardyto proceso teisės normų pažeidimo, nes apeliacinės instancijos teismo procesinio sprendimo turinys patvirtina, kad šis teismas vertino tiek ieškovės, tiek ir atsakovės bendrijos argumentus dėl byloje esančių įrodymų, tiek visus byloje abiejų šalių pateiktus įrodymus, tarp jų ir UAB „Sobelija“ apžiūros aktus ir juose nurodytas užliejimą nulėmusias priežastis. Teisėjų kolegijos nuomone, tokiais kasacinio skundo argumentais ieškovė iš esmės siekia, kad byloje iš naujo būtų įvertinti įrodymai ir jų pagrindu būtų nustatytos kitos faktinės aplinkybės, nei nustatė bylą nagrinėję žemesnės instancijos teismai. Tačiau kasacinis teismas yra saistomas teismų nustatytų aplinkybių, todėl skunde nurodomas faktinių aplinkybių tyrimas nėra kasacijos dalykas ([CPK 353 straipsnio](#) 1 dalis). Dėl to pripažintina, kad šiais ieškovės skundo argumentais nepagrindžiamas įvardytas proceso teisės normų pažeidimas, todėl jie atmestini kaip nesudarantys pagrindo pakeisti ar panaikinti apeliacinės instancijos teismo procesinį sprendimą.

Dėl bylos procesinės baigties, bylinėjimosi išlaidų paskirstymo ir dokumentų įteikimo procesinio bendrininkavimo atveju

42. Remdamasi tuo, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatuoja, kad ieškovės kasacinio skundo argumentai nesudaro teisinio pagrindo keisti ar naikinti apeliacinės instancijos teismo sprendimą. Dėl to kasacinis skundas atmestinas, o apeliacinės instancijos teismo sprendimas paliktinas nepakeistas ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas ir 3 dalis).
43. Netenkinus ieškovės kasacinio skundo, kasaciniame teisme jos patirtos bylinėjimosi išlaidos neatlygintinos ([CPK 93 straipsnio](#) 1 dalis, 98 straipsnio 1 dalis).
44. Pagal [CPK 93 straipsnio](#) 1 dalį šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą.
45. Atsakovė 804-oji daugiabučio namo savininkų bendrija „Linksa“ prašė atlyginti jos turėtas kasaciniame teisme bylinėjimosi išlaidas (1200 Eur) ir pateikė tai patvirtinančius įrodymus. Šios išlaidos atitinka Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintų Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (redakcija, galiojanti nuo 2015 m. kovo 20 d.) 7, 8.14 punktų nuostatas, jų atlyginimas šiai atsakovei priteistinas iš ieškovės.
46. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. spalio 21 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, kasacinis teismas patyrė 213,81 Eur tokių išlaidų. Netenkinus kasacinio skundo, jų atlyginimas valstybei priteisiamas iš ieškovės.
47. Teisėjų kolegija pažymi, kad šioje byloje dalyvaujantys fiziniai asmenys atsakovai – daugiabučio gyvenamojo namo bendraturčiai – gyvena tame pačiame daugiabutyje, kuriame įvyko avarija, dėl kurios reiškiamas reikalavimas byloje, kaip atsakovė dalyvauja ir 804-oji daugiabučio namo savininkų bendrija „Linksa“, todėl, vadovaudamasi [CPK 120 straipsniu](#), nusprendžia įpareigoti atsakovę 804-ąją daugiabučio namo savininkų bendriją „Linksa“ informuoti visus byloje dalyvaujančius daugiabučio gyvenamojo namo bendraturčius, išskyrus ieškovę, apie byloje kasacinio teismo priimtą procesinį sprendimą.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 120 straipsniu, 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. lapkričio 30 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti atsakovei 804-ajai daugiabučio namo savininkų bendrijai „Linksa“ (j. a. k. 125619513) iš ieškovės K. J. (a. k. (duomenys neskelbtini) 1200 (vieną tūkstantį du šimtus) Eur bylinėjimosi išlaidų kasaciniame teisme atlyginimo.

Priteisti valstybei iš ieškovės K. J. (a. k. (duomenys neskelbtini) 213,81 Eur (du šimtus tryliką Eur 81 ct) išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, atlyginimo. Ši suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5662.

Išsiųsti nutarties kopiją ieškovei, atsakovei UAB „Vilniaus vandenys“, atsakovei UAB „Vilniaus šilumos tinklai“ bei atsakovei 804-ajai daugiabučio namo savininkų bendrijai „Linksa“, kuri įpareigojama informuoti byloje dalyvaujančius atsakovus S. K., T. T., A. J. ir A. J., T. R., G. R., J. G., J. M. K., J. Š., A. F., A. V., Č. B., T. S. ir Z. S., M. Č., A. Š., E. J., E. V., J. P., N. A., I. P. ir S. P., D. K., H. G., J. Š., N. D., G. J., O. D., G. A., I. R., V. S. ir V. S., V. S., O. P., D. S., J. J. ir T. J., A. F.-B. ir A. B., J. S., S. M. ir I. M., N. B., I. R., J. U., J. J., I. D., V. M. K., F. Č., M. U., J. G., J. M., Č. P., R. S., J. S., J. M. ir G. M., Z. U. ir J. U., T. K., V. D., G. Š., A. K. ir S. K., J. J., I. Č., A. T., K. D., R. R., A. J., T. M., O. L., N. N. ir A. N., S. M. V., L. L. ir A. L., R. R., G. K., A. K., S. A., A. P., A. D., V. B., V. B., R. M., G. M. ir R. M., A. G., A. G., J. G. ir E. G. apie kasacinio teismo priimtą byloje procesinį sprendimą.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Danguolė Bublienė

Artūras Driukas

Andžej Maciejewski